

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes
tagdíja évi 200 lel, klszgdák, gazdatisztek és
gazd. alk. rere 150 lel. A tagok az Erdélyi
Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják. r

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Garantált németországi fajtiszta vetőmagvakat

vegyünk

Gép- és Vetőmagosztályunknál
a
HANN és Társa

részvénytársaságnál

Cluj—Kolozsvár, Strada Regina Maria II.

12

A burgonya feltakarmányozásáról.

Irta: Szabó István, gazdasági akadémiai tanár.

1. Rothadt burgonyát sem nyersen, sem főzve nem szabad feltakarmányozni, mert felfúvódás, elvetélés és állandó hasmenés lehet a következménye, a beteg állat pedig nem tud termelni. Ha a burgonya még nem rothadt, de csak rohadni kezd, az ilyen fel lehet takarmányozni, de sohasem nyersen, csak főzve, vagy párolva és azonnal a főzés után.

A fagyott burgonyát sem szabad nyersen fel etetni, mert biztos az emésztési zavar s vemhes állatoknál sok esetben az elvetélés. A fagyott burgonyát is csak főzve, vagy párolva lehet fel etetni és pedig azonnal a főzés után.

2. A csírázó burgonyát nem szabad a csírájával feltakarmányozni, mivel a csíra sok burgonya mérget (solanint) tartalmaz, mely már nemcsak emésztési zavarokat okoz, de az életet is veszélyezteti. A csírázó burgonyát már főzés előtt meg kell tisztítani a csírájától s így kell felfőzni, vagy párolni.

3. Nemcsak akkor, ha fagyott vagy rohadásnak indult, esetleg csírázó burgonyát főzünk, de akkor is, ha egészséges a burgonya, a főzővizet el kell önteni, mivel a főzővíz mindig tartalmaz mérgező anyagokat. A főzővízzel minden esetre tápláló anyagokat is öntünk el,

de az így támadt veszteségünk megközelítőleg sincs annyi, mint amennyi érhet bennünket annak a mérgezésnek a révén, melyet a főzővíz feltakarmányozása okozhat.

4. Sertéseknél legáltalánosabb a burgonyával való takarmányozás. Tényleg ez a háziállat használja azt ki legjobban. Azt azonban tudni kell, hogy a sertés a nyers burgonyát nem eszi szívesen s ilyenből egy db. 100 kg os sertés 4 kilógrammnál többet megemészteni nem képes. Kisebb testű sertések ehez való arányban tudják szintén kihasználni a nyers burgonyát.

Sertésekkel úgy kis, különösen pedig nagyobb adagokban csak főzve, különösen pedig párolva lehet a burgonyát jól kihasználni. Főtt, vagy párolt burgonyából egy darab 100 kilógrammos sertés képes naponként 8, sőt 10 kilógrammot is hátrány nélkül elfogyasztani és kihasználni. Kisebb testűek ennek megfelelő arányban.

Akár kis, akár nagy adagban etetjük a főtt burgonyát sertésekkel, nagyon helyes eljárás az, ha 100 kg-ra számítva $\frac{1}{2}$ —1 kg., jó, leveles lóhere, vagy lucernaszénát, szecsckáza keverünk a főtt burgonya közé, úgy hogy az etetés idejére a szecska megpuhuljon. Kisebb állatoknak sulyuk arányában kevesebbet. A fehérjében szegény burgonyát ugyanis igen jól kiegészíti a fehérjedus lóhere, vagy lucernaszéna s mivel a burgonyát a szecska tovább visszatarthatja a belekben, jobban is kihasználódik az.

A rideg sertés egészen jól meg van főtt burgonyán és lóhere szecsckán és csak a hasas, még inkább a szoptatós kocák kívánnak még emellett 1—2 kg. darát.

5. Teheneknél nyers burgonyából 15 kg. tekintendő darabonként maximális adagnak. Legjobb a 10 kg os napi adag. Ennyi sem felfúvódást nem okoz, de bélszikarást is ritkán. Főzve 20—25 kg.-ot is elfogyaszt egy db. tehén minden hátrány nélkül.

Akár nyersen, akár főzve etetjük a burgonyát, mindig szecsckával vagy törekkkel, esetleg pelyvával kell azt összekeverni, hogy így kénytelen legyen a marha jól megrágni és jól benyálazni, midőn is a keményítődus burgonya jobban kihasználódik.

Ókrök elbirnak szecsckával 15—20 kg.-mot is, míg egy éven alóli növendékmarhának ne legyen nagyobb az adagja a napi 5 kg.-nál, mivel ennél több lazítólag hat a szervezetére.

Szarvasmarhával inkább nyersen etetjük a burgonyát, mivel a marha főzve sem emészt meg jobban. De azért is, mivel oly nagy tömegben, mint amennyit a marhával etetünk, bajos lenne megfőzni.

Sok burgonya etetése esetén a tejnek és a vajnak is rossz az íze.

6. Lovakkal is jól lehet a burgonyát etetni; de tekintettel arra, hogy a lónál a kemény hus emeli a munkaképességet, ezeknél a burgonyából, mint petyhítő takarmányból, kisebb mértéket kell alkalmaznunk.

A lépésben dolgozó lovak egészen jól elviselnek darabonként és naponként 3 kg.-ot is, szecsckával keverve, nyersen. Ennyi burgonya

éppen 1 kg. zabot helyettesít, tehát jól módosítja a szemes eleség adagolását, melyet így más időkre tehetünk el. Az abrakból tehát $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ ed részt lehet nyers burgonyával helyettesíteni.

A ló nehezen szokik a burgonyához, de ha megszokta, szinte vágyódik utána.

Hideg vérű lovakkal felmehetünk 6—8 kg.-ig a napi és darabonkénti adagban.

7. Baromfiaknál régi jó szabály az, hogy télen át az egyik-és pedig a reggeli adag lágy legyen. Erre igen jól felhasználható a burgonya főzve, ugyanannyi korpával keverve. Ebből a keverékből annyit kell adni, amennyit jól ünen megesznek. Délben és este szemes eleséget nyújtunk nekik.

8. A burgonya etetésénél az a fődolog, hogy ahhoz az állatot fokozatosan, valósággal kilógrammonként szoktassuk hozzá.

Ha a burgonyán csak annyi föld van, hogy éppen észrevehető, nem kell megmosni. Kevés föld nem ártalmas. De ha több föld van rajta, akkor etetés előtt feltétlenül megmosandó.

Sertésekkel a főtt burgonyát összetörve kell etetni. A szarvasmarhának mindig aprózzuk fel etetés előtt. A marhával lehet a burgonyát frissen felszeletelve, számafélével keverve, vagy 24—48 órai füllesztés után etetni.

Ha lovakkal nagyon apró burgonyát etetünk, nem kell felaprózni, de egészben keverhető a szecska közé. Ha nagyobb a burgonya, nehogy fuldoklást okozzon, jó azt előzőleg felaprózni.

Néhány szó a szőlők téli fagykáráról és az ellene való védekezésről.

Irta: Szalóky Imre, szőlőkezelő.

Bár hazánk éghajlata a szőlő termelésére kedvezőnek mondható, azért mégis gyakran előfordul, hogy egyes évek kemény időjárása következtében a takaratlanul hagyott szőlővesszők rügyei és hancsrétegei — sőt sűrűbb fagyok esetén az idősebb fásrészek és töfejek is — kisebb-nagyobb mérvű fagykárt szenvednek. Az utóbbi időkben: 1916/17., 1923/24. és 1925/26. évek télen szenvedtek a takaró nélküli szőlővesszők.

A téli fagy kártétele — az uralkodó hideg foka szerint — lehet: részleges, vagy általános, avagy teljes fagykar.

Lássuk tehát ezeket egyenként:

1. *Részlegesnek mondjuk a fagykárt, mikor az éves vesszők rügyelnek csak egy része fagyott el, míg a többi szemek és a hancsrétegek épek maradtak.* A gyakorlatban ilyen fagyokkal találkozunk legtöbbször s ilyen esetekkel állunk szembe ma is a védettebb fekvésekben, vagy egyes ellenállóbb fajtáknál.

2. *Általános fagykárrol van dolgunk, mikor az éves vesszők összes rügyei és ezzel együtt a hancsrétegek is részleges fagykárt szenvedtek.* Ezen fagyok sem ritka esetek, ilyenek most is fordulnak elő a mélyebb fekvésekben és a kövőbb fajú fajtáknál.

3. *Végül lehet: teljes fagykár, mikor az éves vesszőkön kívül a törzse idősebb fásrészein és a tőkefej is részben, vagy egészen elfagyott.* Az ilyen fagyások a legrikább esetek közé tartoznak s leginkább nedves homoki szőlőkben jelentkeznek.

Általában a jól beérett venyigék rügyei és hánCSRétegei — fokozatos hőszűnyedés mellett — 18 C-fok hideget még veszély nélkül megbírnak, de a rosszul érett vesszők szemei már 15—16 C foknál elpusztulnak.

A gyakorlati szőlészeti kutató szakemberei több évi megfigyelések nyomán arra az egybevágó tapasztalatra jutottak, hogy egy bizonyos fokú hideg ugyanazon környéken, egy és ugyanolyan fajtakban, egyik évben kisebb, másik évben nagyobb, egy harmadik esetben pedig ugyántalán kárt sem okoz. Ezek alapján megállapítást nyert, hogy: *a teii fagy kártétele nem csupán az alacsony hőmérséklettől, hanem más mellékkörülménytől is függ.*

Az eddig ismert körülmények a következők:

1. *A vesszők tökéletlen beérése.* Ha kedvezőtlen őszi időjárás, vagy túl bőtermés eseten, avagy erős peronospora-invázió, vagy bőséges nitrogéntrágyázás következtében a vesszők rosszul értek be, úgy már téli elején alacsony hőszűnyedés mellett is könnyen elfagynak.

2. *Csapadékus őszi időjárás.* Az őszi bő nedvesség következtében a sejtek a rendesnél jobban megduzzadnak s így magas víz-tartalmuk folytán a fagytól hamarabb szenvednek.

3. *A fagyás mikénti beköszönése és változása.* Számos tapasztalat igazolja, hogy a száraz és meleg őszi időjárás következtében jól beérett venyigék fokozatos hőszűnyedést (naponként 1—1½ fokos esés) mellett még 20 C-fokot is megbírnak, míg az átmenet nélküli (vagyis máról holnapra) érkező hidegek már 17—18 C-foknál súlyos károkat okozhatnak; továbbá elősegítik a vesszők pusztulását a fagykarak és fölengedések sűrű egymásutánban történő váltakozása — akár kisebb hőszűnyedésnél is —, mert ezek sokkal károsabb befolyással vannak a növények belső életére, mint a jóval alacsonyabb hőmérséklet, amelynek a vesszők, vagy más növényi részek csak egyszer, vagy csak rövid ideig voltak kitéve:

4. *Az egyes fajták ellenállóképessége.* Általában ismeretes, hogy az amerikai alanyfajták (ripáriák, rupezstriszek, beriandeirik stb.) és direkttermők (otello, delevalle, noah stb.) a legnagyobb hideget is kiállják, míg az európai fajták kivétel nélkül védelemre szorulnak. Hazai fajtáink közül a faggyal szemben némi ellenállást tanúsítanak az általában vékonyabb fát és azon hegyes rügyeket hozó fajok (pl. olasz és rajnai rizling, tramin stb.), míg a kövér fajú és nagyobb szemekkel bíró fajták (mint a kadarka, piros szlanka stb.) igen érzékenyek. A tavalyi télen — szerény vizsgálataim szerint — *kevésbé szenvedtek a szászok és passzati.* *Továbbá az olasz és rajnai rizlingek vesszői igen súlyosan a kadarka, kövi és bogdányi dinka, valamint az ezerjő, pozsonyi és piros szlanka fát.* Megemlítendő még, hogy legérzékenyebbek az új ültetések és a fiatal tőkék, különösen, ha azok oltványok, miért is ezek védelmére nagyobb gond fordítandó.

5. *A fekvés és talaj befolyása.* Régi tapasztalat, hogy a laposabb fekvésű szőlők többször és erősebben szenvednek a fagytól, mint a magasabb állásúak, vagy déli hegyoldalak; továbbá nedves homoki szőlőkben gyakrabban és előbb jelentkezik a fagykár, mint a szárazabb természetű kövült talajokon; miért is az előbb említett talajokon a szőlőművelés a téli és tavaszi fagyok, valamint a nyári gombabetegek végett is állandó kockázattal jár.

A felsorolt körülmények főbb pontjai: u. m. a vesszők gyenge beérése, csapadékus őszi időjárás és az átmenet nélkül érkező kemény hideg az elmúlt év őszén, illetve telén szűnyében uralkodtak, miáltal a december első

felében uralkodó kemény fagyok kártételeihez nagyban hozzájárultak.

A fagykárt szenvedett vesszők — mint általában ismeretes — sem fásoltások készítésére, sem dugvány, vagy döntés és bujtás általi szaporításra nem használhatók, mert ezekből — még gyenge fagyás esetén is — csak rövid életű tőkékert nyernénk. Értéhetővé válik tehát, hogy erősebb fagyok után szaporítás céljára csak akkor szedessünk vesszőt, ha azok egészségi állapotáról teljesen meggyőződünk.

Miután a fagykár — különösen gyengébb fagyok esetén — kívülről nem ismerhető fel, azért annak megállapítása végett a vesszők rügyei és hánCSRétegeit tüzetes vizsgálatnak kell alávetni. Evégből a rügyeket hosszitengelyük irányában kettévágjuk s alaposan meggyőződünk arról, hogy azok és az egész rügytelep is élénkzöldek-e, avagy barnák, vagy éppen feketék? Utóbbi esetben a rügyek elfagytak.

Mint ismeretes, a szőlő rügye egy fő és két mellékrügyből áll. Ezek közül mindig a főrügy fagy el hamarabb, míg az elnállóbb mellékrügyek csak jóval alacsonyabb hőmérséklet mellett mennek tönkre. Ha a mellékrügyek épek maradtak, ezek tavasszal kihajtanak, de termést nem hoznak; szaporítás céljára azonban az ilyen vesszők is mellőzendők.

A hánCSRétegek vizsgálata úgy történik, hogy a külső barna kérget vékony rétegben fölhásozzuk és a belső előkérget jól szemügyre vesszük. Ha azt látjuk, hogy ezek üde zöld színűek, akkor a vessző ép; ha azonban a belső kéreg sárgásbarna színű, akkor az a fagytól elpusztult s az ilyen vesszők szaporítás céljára egyáltalán nem használhatók.

A fagyások idejében, vagy azok közvetlen elmúltával — amikor a kárt felismerni még igen nehéz — Jegegyszerűben úgy győződünk meg a vesszők állapotáról, hogy a több fajtáról, valamint a mélyebb és magasabb fekvésekből szedett vesszőket langyos vízbe állítva, fűtött szobába helyezzük és a vizsgálatokat csak néhány nap múlva végezzük; kétes esetekben tovább állni nagyjuk, amikor is az egészséges szemek rövid idő alatt kihajtanak.

Továbbá hasonló tüzetes vizsgálatokat kell végezni a takaratlanul hagyott szőlőkben a metszés előtt amikor főképpen arról kell meggyőződünk, hogy az alsó szemek, vagyis a jövő évi termést szolgáltatandó rügyek mennyiben épek, illetve mily mérvben szenvedtek. Erre azért lesz szükség, mert a metszés mikénti kivitele a fagykár kisebb, vagy nagyobb foka szerint változik (például részleges fagykár esetén a kellő időben végzett metszéskor a rendesnél több és hosszabb csapokat hagyunk, míg általános fagyás után — amikor a rügyek mind elpusztultak — csak egész rövid metszést alkalmazunk). Ezen vizsgálatokat igen célszerű lesz fekvés és fajta szerinti külön-külön végezni.

Az alsó rügyek vizsgálatakor — különösen a hosszú metszést igénylő fajtáknál — azt fogjuk észlelni, hogy a vesszők legalsó rügyei, amelyeket „sárszem“-nek szokás nevezni, a legtöbb esetben épek maradtak. Ez abban leli magyarázatát, hogy a fagytól leginkább a felső és fejlődőtebb rügyek szenvednek.

A téli fagy ellen — mint általában szokásos — *betakarással, vagy más szóval fedéssel védekezzünk.* Ez abból áll, hogy a tőkefejet és a jövő évi termést szolgáltatandó rügyeket 5—6 világos szem magasságban, lehetőleg *száraz és porhanyós* földdel behányjuk. Itt ügyelnünk kell arra, hogy a vesszőket a porhanyós föld jól körülvegye, továbbá hogy a földkupac közepe üres ne maradjon, hanem minél hegyesebb kupban végződjön, hogy ezáltal az eső és hóvíz ne a kupac belsejébe szivároghjon, hanem annak oldalain lefolyjon. Ügyelni kell a fedésnél arra is, hogy a *beföldelés 1—2 szemmel magasabban történjen, mint a metszéskor meghagyandó csapok hosszúsága*, mert a fellazított talaj később sokat ülepedik. Ne mulasszuk el továbbá elföldelés előtt a

vesszők alsó részéről a le nem hullott levelek eltávolítását, mert ezek egyrészt a földnek a vesszőkhöz való fekvését gátolják, miáltal a kupac belseje üreges marad s így a fagyok ellen kellő védelmet nem nyújthat, másrészt nedves télutói időjárás következtében rothadásnak indulnak és a szomszédos rügyek pusztulását vonhatják maguk után. Ázított, illetve sáros földdel való takarást a lehetőségig kerüljük, mert ezzel még kárt okozhatnánk.

A fedés ideje akkor érkezett el, amikor a lombzat az első dértől, vagy önmagától le-hullott. A korai takarástól óvakodjunk, mert ezzel a vesszők utóérését zavarnánk, továbbá hosszú és meleg ősz esetén a tőkék pállást szenvedhetnek. Azért későre sem maradjunk vele, mert korán beköszönő tél esetén a talajból könnyen kifagyhatunk. Általában a fedés legalkalmasabb időszaka *november* hava.

A fagyást elősegítő mellékkörülmények ellen, a gondosan végzett takaráson kívül még annyit tehetünk, hogy ahol a vesszők hiányosan érnek és ennélfogva könnyen elfagynak, ott kevesebb nitrogén-, de annál több káli- és foszfor-, esetleg mésztrágyával igyekezzünk a vesszők érését elősegíteni. Ide sorolhatjuk még azt az előzetes védekezést is, hogy mély hajlatokba és völgyekbe szőlőt nem ültetünk.

Végül említést érdemel az a kedvező körülmény is, hogy egyes fagykárt hozó években a Gondviselés védelmébe veszi a takaratlanul maradt szőlőket, amennyiben a jövő évi termést adó rügyeket magas hótakaróval megvédi a pusztító fagyoktól.

Mennyibe kerül 100 kgr. heremag tisztítása és olomzárólása.

Az E. G. E. heremagtisztító osztálya már előkészült az idei tisztítási időnyre és megkezdte működését. A heremagtisztító osztály a Takarékpénztár és Hitelbank Raktárában van elhelyezve Kolozsváron. A tisztítás feltételeit és költségeit az alábbiakban ismertetjük, amelyek csakis az E. G. E. tagjaira vonatkoznak. Megjegyezni kívánjuk, hogy régen a magvizsgáló állomás díjlanul vizsgálta és olomzárta az E. G. E. heremagtisztító raktárába a gazdaság által beküldött magvakat. Ma a vizsgálatért és olomzárásért külön díjat számít fel a vizsgáló állomás.

Általános határozmányok: 1. A tisztításra szánt magot a „Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Raktára, mint az E. G. E. heremagtisztító osztálya Cluj—Kolozsvár“ címre kell feladni. Feladóként a tulajdonos kell szerepeljen. 2. A tisztítás a beküldés sorrendje szerint történik. 3. Amennyiben a mag vasuton küldetik be, a fuvarozásért a vasuti állomásról az Raktárba a szokásos (kamionázs) fuvardíj fizetendő. 4. A fél köteles a tisztítandó magot saját zsákjában beküldeni, melyet tisztítás után az Raktártól visszakap. 5. A nem olomzárható aprószemű lóherét és hulladékokat a raktár a felnek visszaszolgáltatja, az arankás polyvát nem. 6. A beküldött tisztítatlan, nyers magból ellenőrzés végett 1 kilónyi mintát vesz és lepecsétel az Raktár, az E. G. E. megbízottjának jelenlétében. A minta az időny végéig megőrzetik. 7. Az E. G. E. tagjai a tisztítás tartama alatt és azontul — a számla kel-

Ismét kapható

a Krieger-féle REPARATOR

hűlés, csusz, köszvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210 lei utánvétellel küld a főraktár:

Farmacia FLOHR Cluj.

EGYLETI ÉLET.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összeg küldettek be:

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Kozán Imre Csikszentmárton.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Kozán Imre Csikszentmárton, dr. Werner Jenő Szatmár.

1926. évre 100 L. tagdíj pótlást fizetett: Zongor Gyula Mezősámsond, dr. Werner Gyula Szatmár, Szabó Kálmán Albs.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Sternthal Arthur Nagyszalonta, Kozán Imre Csikszentmárton (50 L.) dr. Böszörményi Emil Szatmár, Zathureczky Kálmán Nagyajta, Máriaffy Lajos Marosszentgyörgy, Bartha Árpád Sepsiszentgyörgy, Kopacz Béla Gyergyószentmiklós, Gazdakör Kalotádámos, Zongor Gyula Mezősámsond, Deák Mihály Léczfalva, Hangya Kerélszentpál.

1927. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Szabó Kálmán Albs, Hegedűs Lajos Tamáshida, Schönborn Péter Sofronya.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Sternthal Arthur Nagyszalonta, dr. Böszörményi Emil Szatmár, Zathureczky Kálmán Nagyajta, Máriaffy Lajos Marosszentgyörgy (100 L.), Bartha Árpád Sepsiszentgyörgy, Kopacz Béla Gyergyószentmiklós, Gazdakör Kalotádámos, Zongor Gyula Mezősámsond, Szabó Kálmán Albs, Hegedűs Lajos Tamáshida, Schönborn Péter Sofronya, Deák Mihály Léczfalva, gr. Károlyi Gyula Mácsa, Hangya Kerélszentpál.

Irodalmi Szemle.

Kálvinista világ. Szerkesztő: *Maksay Albert* ref. theol. tanár. A fent cím alatt az új évben egy új kálvinista egyháztársadalmi, havi folyóirat indult meg. Célja, hogy a kálvinizmus eszményeit, hatalmas lelki kincseit, mérhetetlenül gazdag életprogramját, erőteljes világnézeti szempontjait feltárja s hozzáférhetővé tegye a magyar református egyház hívei számára. A folyóiratot kálvinista gazdaközönségünk b. figyelmébe ajánljuk. Ára egy évre 120 L. (Kiadóhiv. és szerk.: Kolozsvár, Calea Victoriei 38.)

Vegyes közlemények.

Halálozás. *Gálos Aladár*, a magyar kir. gazdasági szakoktatás országos tanfelügyelője, január 27-én 44 éves korában meghalt. Egész életében a falu társadalmának kulturális előbbreviteléért dolgozott, széles látókörrrel és páratlan kitartással szervezte meg az új földművesiskolákat és téli gazdasági szakiskolákat. Kiváló szervezőképességének legjobb elismerése volt, hogy a világháború alatt őt bízták meg a törökországi gazdasági szakoktatás megszervezésével, amely feladatának sikeres megoldásán kívül nagy buzgalommal és széperedménnyel ápolta a hagyományos magyar-török barátságot is. Szorgalmával, munkásságával és odaadó ügyszeretettel nemcsak munkatársai barátságát és ragaszkodását, hanem széles körök szeretetét is megnyerte. A megboldogult hült porait a pécsváradai családi sírboltban helyezték nyugovóra. *Gálos Aladár* sokáig működött Erdélyben és legtöbbször a tordai földműves iskolának volt igazgatója.

Az aradi mezőgazdasági kamara gyűlése. Január 31-ikén tartotta meg az aradmezei mezőgazdasági kamara első közgyűlését, mely nagy érdeklődés mellett folyt le. A kamara az 1927-ik évre nagy terveket tűzött ki. Tervbe vették többek között egy az ősz folyamán Aradon megtartandó nagy általános gazdasági kiállítás rendezését, egy gazdasági lap megindítását, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok tartását, gyümölcszárító kemencék, felőmág --- és műtrágyakisérleti állomások felállítását, állatvédelmi szerek beszerzését. Elhatározta a közgyűlés továbbá, hogy Aradon középiskolai jelleggel bíró mezőgazdasági iskolát állít fel. Tervbe vette a kamara vezetősége a ménesi állami borpince házilag való kezelését, ahol a termelők borait elhelyeznék és kezelnék

s azokra lomhárddíjtel nyújtását tennék lehetővé. Elhatározta még a közgyűlés magyar fajta tenyészbikák vásárlását, ennek eszközésére Purgli László, dr. Borneas Gyula és Popescu igazgató személyében bizottságot küldött ki a budapesti állatvásárra. — Targyalás alá került a gazdasági hízlalás és a tenyészállat nevelés ipari adóval külön való megadóztatása, amelynek sérelmes voltát különösen az teszi szembevetendővé, hogy a gazda az eladásra szánt jószágot saját terményeiből hízlalja, amelyek után már egyszer a rendes földadóval adózott a gazda. A kamara elhatározta hogy az ügyben a miniszteriumhoz felterjesztéssel fordul.

Megszüntetik a vármegyei mezőgazdasági kamarákat. Értesülésünk szerint a kormány rövidesen javaslat terjeszt a parlament elé a vármegyei kamaráknak kerületi kamarákra való átszervezése érdekében. A több vármegyére kiterjedő kamaráktól nagyobb produktivitást remél a kormány. Az egész ország területén 8 kamara volna, amelyek közül Erdélyben Kolozsváron és Temesváron volna 1—1. A kerületi kamarákba minden vármegye 3—3 tagot delegálna. A vármegyei kamarák e kérdésben elfoglalt álláspontjukat e hó 15-ig kell közöljék a központi kamarával.

Cukorrépatermelőgazdatársainkat felkérjük, hogy a községi megbizottakhoz kiküldött tagsági nyilatkozatokat és egyben megmaghatalmazásokat sürgősen írják alá. A községi megbizott urakat pedig tisztelettel kérjük, hogy az aláírási ivateket, ha azok aláírtak sziveskedjenek az előljárósággal való igazolás megejtése után az E. G. E. titkári hivatalához, Kolozsvárra, Marosorda vármegye területéről pedig a Földműves Szövetséghez Marosvásárhelyre beküldeni. A nyilatkozatokat alá nem író gazdák neveinek külön íven való közlését kérjük.

Új gazdasági egyesület. A kolozsvári gazdasági akadémia igazgatója dr. *Chirilescu*, továbbá tanárai dr. *Dobre-cu*, *Sofonea* és *Munteanu*, az akadémia tanárait, újabban végzett növendékeit, a gazdasági vonatkozású hivatalok vezetőit és tisztviselőit, valamint több gyakorlati gazdát értekezletre hívták össze, abból a célból, hogy Kolozsváron egy román mezőgazdasági irányú egyesületet alakítsanak, amely a gyakorlati célokon kívül tudományos kérdésekkel is foglalkozna. A gyűlésre egybegyűltek ki is mondták az egyesület megalakítását, elfogadják annak alapszabályait és megválasztották tisztikarát. Az egyesület elnökéül dr. *Chirilescu* igazgatót választották meg. Az egyesület működéséhez kitartást és szerencsét kívánunk. Alakulásának öszintén örülünk, mert reméljük, hogy a közös célok előbbrevitelében jó feyyvertársakat kapunk az új egyesület tagjaiban.

Az országos jelzáloghitelintézet alapításának terve. A napi lapok beszámolnak arról, hogy *Garoflid* földművelésügyi miniszter *Creditul Agricol Ipotecar* néven egy országos jelzáloghitelintézet létrehozását vette tervbe. A miniszter ezt a tervét a külföldi tőke bevonásával szándékozik megvalósítani oly módon, hogy az alapításhoz szükséges 6 millió font tőke jegyzői az általuk jegyzett tőke arányában vesznek részt az igazgatásban. Tehát az igazgatóság többségét a külföldi tőke exponensei alkotnák. A részvények azon ország valutájára fognak szólni, ahol a jegyzés történik. A részvényjegyzők kötelesek lesznek évente 3 millió font értékű záloglevelet átvenni. Az intézet 25 holdan felüli birtokokra egyéni jelzáloghitelt, ennél kisebb birtokokra kollektív garancia alapján nyújt hitelt. Ezek 10% os annuitásos kölcsönök lennének. Az intézet ingókra, tehát mezőgazdasági felszerelésre, gépekre is adna hitelt, ugyszintén földhitelt, mely esetben a beakariott termék az intézet rakáiraiban lenne elhelyezendő, ahol pedig ilyenek nem lennének, ott a C. F. R. rakárai szolgálnának e célra. E hitelek biztosítására a *Credit Rural* követeléseire vonatkozó büntető szankciók len-

től 35 napig — a magvakért külön közrak-tár díjakat nem fizetnek. 8 Amennyiben a beküldő a beküldött magot a magvizsgáló állomással megvizsgáltatni és olomzárólatni kívánja, úgy ennek külön költségeit viselni tartóik. 9. A tisztítási költségek a mag elszállítására előt kikifizetendők. 10. Az E. G. E. tagok részére 1 kg. nyersanyag tisztítási díja 3 L. Az első megkezdett 100 kg. ig a súly 100 kg.-nak számít, azonfelül az elszámolás kg.-ként történik. Ezen összegben bennfoglaltatik: 1. 100 kg. heremag beraktározása mérlegeléssel; 2. a heremag tűzés betörés elleni biztosítása 1 óra; 3. a here mag kitárolása mérlegeléssel stb. kezelés; 4. a heremag fekbére 4 hétre és 5 a heremag leeresztése 14 es előrostán, fujtaton és kétszer az arankalisztító rostán.

Az olomzárólat díja métermázsánként 20 lei és annyiszor 8 lei, ahány zsákban van elhelyezve a 100 kg. mag; ezenkívül minden minőségéből vett egy átlag minta tisztasági vizsgálatának díja 20 lei és csiraképeségi vizsgálatának díja 20 lei és az egész mennyiség után egy igazolvány (buletin) díja 10 lei.

Fél kg. gyapju, vagy két kg. sajt árával

megmentheti birkját a pusztulástól!

A Kolozsváron 1924-ben tartott orsz. tenyész-állatkiállításán nagy aranyéremmel kitüntetett

„DISTOL”

biztosan meggyógyítja mételegykoros juhait és szarvasmarháit!

A „DISTOL”

Rezelése egyszerű! — Biztos a gyógyulás!

Kapható:

Gergely Ferenc

Utóda cég drogueriájában.

Cluj—Kolozsvár.

Lerakatok:

Gea Kraye drogueriájában Temesvár. — Dávid János Marosvásárhely. — Farkas István Nagyvárad. — Krafft és Hubert drogueriájában Brassó.

Továbbá kapható bármely gyógyszerertárban. Ne várjon addig, míg állatja leromlik!

nének érvényben. Az intézetre vonatkozó törvényben több jelentékeny kedvezmény lenne biztosítva, így illeték- és bélyegmentesség, az első 5 évig adómentesség. Az intézet által kiadott záloglevelek nemes valutára szólnak és ugyanugy törlesztetnek. Szabad deviza — és valuta kivitel és behozatal. Határidőüzletek kötésére előjog. Öt évi teljes vámmentesség az intézet által importált mezőgazdasági gépek, eszközök és nemesített vetőmagvak számára. Ezeket kamatozás mellett annuitásos kölcsönök alakjában bocsátanak a gazdak rendelkezésére. Az intézet által támogatott mezőgazdasági tárgyak, ingók, ingatlanok kötelező biztosítása, mezőgazdasági biztosító intézet alapításának joga az intézet keretében. A jelzáloghitelintézet felállítására egyik igen fontos részét képezi a miniszter egész országra kiterjedő reorganizációs tervének. A miniszter — Belgium és Németország mintájára mozgó földmivessziskolákat tervez. A földgazdaság minden ágának előmozdítására törvénytervezeteket készít elő stb. Garofid miniszter nagykonceptiójú tervei kétségtelenül a mezőgazdasági és a közgazdasági viszonyok s a gazdaságszervezés helyzetének megjavításának zászlaja alatt születtek, azonban a tervnek egyes részeit a kivitel szempontjából aggodalmasnak látjuk. Aggodalmas először a hitelintézet felállítási tervének pénzügyi oldala. Vajjon a külföldi érdekeltségek részvétele lehetséges lesz-e, tudva azt, hogy külföldiek Romániában ingatlan tulajdonosok nem lehetnek? Garofid a tőkét — román részről — úgy véli összehozni, hogy az export illetékek — amelyek csak most szállítottak le, ismét felemel. — Ezzel a tervet már előre a bankba tereli a gazdákat, hogy a tőkét beszédett illetékeket vegyék fel kölcsön gyanánt — ha ugyan kapnak.

Lóverseny Alsózsukon. A kolozsvári állategészségügyi igazgatóság folyó évi május hó 21. és 22. napjain Alsózsukon lóversenyt rendez, melyen bemutatásra kerül a Kis Nonius és Farioso North-Star családokból a boncidai állami mentelepen született és nevelt 3 éves lóanyag. A verseny programjának kiegészítéséül a magánmészes részvételét is lehetővé teszik, de ezek az államiakkal nem mérkőznek. A magánmészesek számára a benevezési határidő még nincs kitűzve, de a jelentkezést már elfogadják. A verseny az aktív és tartalékos lószerek akadályversenyfuttatásával fog befejeződni. A verseny díjai a következők: első díj 18.000 L., második díj 8.000 L., harmadik díj 4.000 L. Kívánatos volna, hogy Erdély 75 meneséből a földreform után is fennmaradt 10—14 magánmészes bekapcsolódna ismét a régi zsuki versenyekbe. A verseny az idén is csak sik területen lesz, mivel a régi versenypályák is kisajátítottak. Bővebb felvilágosítással az E. O. E. titkári hivatala készséggel szolgál.

Bikakiállítás, díjazás és vásár Székelykeresztúron. Az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület f. hó 28-án, Székelykeresztúron borjas tehén és üsződíjazással kapcsolatos **bikakiállítást, díjazást és vásárt** rendez. Kiállíthatók: erdélyi fehér és simenthali 2—3 éves bikák, borjas tehének, 2—3 éves erdélyi fehér, 1—2 éves simenthali üszők oly tulajdonosok által, kik baromutlevél és községi bizonyítvánnyal, — melyek a felhajtáskor beszédettnek — igazolni tudják, hogy a kiállított állat saját tenyészetükből származik, vagy legalább is fél év óta tulajdonukban van. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok után a Földmivelésügyi Minisztérium és a helybeli kir. törvényszék által elfogadott alapszabályok 2-ik §-a értelmében 2% szenzál-díj fizetendő az egyesület javára. Bikadíjak, úgy az erdélyi fehér, mint a simenthallak részére külön-külön 500—500, 300—300, 200—200 L., Borjas tehendíjak mindkét fajra 300—300, 200—200, 100—100 L., 2—3 éves erdélyi fehér és 1—2 éves simenthallak részére 350—350, 200—200, 100—100 L., összesen 4500 L., melyek csak fajliszta, jó minőségű állatoknak adhatnak ki.

P I A C.

Élőállat piac.

Exportőrkör	kg.-ként	— — —	27—28 lei
Hizlalt marha	"	— — —	32—36 "
Husmarha	"	— — —	20 "
Sertés	"	— — —	35—36 "

Gabonaárak

(métermázsánként a feladóállomásról).

	Erdélyben	Bánáiban	Moldvában	Beszarábiában
Buza	920—940	920	880—890	850—860
Roza	580—600	580	—	—
Takarmányárpa	500—530	500—530	470	470
Sörépa	650—700	650—700	—	—
Zab	450—460	480—500	400—410	360—370
Kukorica	440—450	480	400—420	350—360
Bükköny	650—700	650—700	—	—

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai központi irodája január végén
CLUJON, Strada Regina Maria 45. szám

alatt megnyílik, ahol az összes gyártmányokból nagy raktárt tartunk.

Mielőtt új

malomberendezést

rendel, malmát rekonstruálja, vagy

cséplőgépet

traktort, motort, hengerszéket vásárol, saját érdekében okveilen kérjen ajánlatot.

A legjutányosabban a legjobbát kapja.

Érdeklődések egvelőre

RATONA OTTO

Oradea, Str. Vlahuta 27. címre küldendők.

Kedvező alkalom

Zöld takarmányt konzerváló fasiló előállítására a 10920 sz. rom. szabadalom eladó.

Ajánlatok RUDOLF MOSSE fiókja
Brassó, Sirul Inului 31. 9

MAGVAK!

Eredeti erfurti behozatal!

Garantált fajliszta és csiraképes zöldség- és virágmagvak.

Arankamentes és államilag ólomzáró lucerna- és lóheremagvak.

Réték és legelők létesítéséhez fű- és herefélések.

Park és kertgyephez fűmagkeverékek.

Eredeti északnémet és hazai elit takarmányrépamagvak.

Mésznitrogén, 40%-os kaliszó, szuperfoszfát műtrágyák.

Kertészeti és méhészeti eszközök, állatvédelmi cikkek.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet vetőmagosztálya

SIBIU-NAGYSZEBEN.

Távírási cím: „Verkaufshalle“ Sibiu. Telefon sz. 200.
Árjegyzék ingyen!

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számítanak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Lokomobil S. H. P. igen jó karban, erős M. A. V. gép, Purgly gazdaságban eladó (Sofronea, jud. Arad). 5.

Eladó Wagner szebeni gyártmányu 17 soros jó karban levő üzembépes tolg korongos vetőgép, ára 5000 lei, továbbá egy 12 tányéros, erősebb kivitelű amerikai gyártmányu, jó karban levő tárcsás borona, ára 5000 lei. — Erczmann Adolf birtokos Cătina, jud. Cluj. 13.

Gróf Teleki Arvéd a „Növények Hasznáról“

szóló műve 270 leinek szerzőhöz, Cluj, Dorobantilor 118. postautalványozása útján kapható. *circulo*

fordsontraktor eladó. Bíró mérnöknel Targu-Mures, Str. Serban Voda No. 9. 8.

Gyümölcsfa és szőlőoltványok

legjutányosabban beszerezhetők

„TRANSYLVANIA“

Faiskola és Szőlőoltványtelep, Alud, Judetul Alba.

Árjegyzék kívánatra ingyen. 3977

MEZŐGAZDAKNAK!

APHIDON vértetű irtására,

SOLBAR a körtefélék rozsdafolja, valamint egres lisztharmat és a gyümölcsfák mindenféle gombabetegségei ellen.

Téli kezelés a legbiztosabb!

ZELIO méreggolyocskák egéirtáshoz.

ZELIO méregpaszta patkányirtáshoz.

Valamint mindennemű nitrogén-trágya és a kitűnő FLORANID keritrágya.

Kapható minden szakmai üzletben, vagy atanti címen:

ROMANIL Rt.

3949

Timişoara, I. Bánáti-ház. földszint.

Gyümölcsfákat,

gyümölcsfaanyagokat, díszfákat, díszcserjéket, fenyőket, rózsákat, eperpalántákat, spárgagyökereket, szőlőoltványokat, alanyveszteszket, stb. szállítanak a legjobb minőségben

Ambosi, Fischer és Társai

Faiskolák és szőlőoltványtelepek R.-T. Alud—Magyenyed-
Árjegyzék kívánatra ingyen. 3970Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvérs.
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirel (volt Mátyás király-tér) 7. sz.Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetei: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybánya. — Áruháttal a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámlit, átutalásokat teljesít, mindenféle bankeszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely. 3905